

Interkulturní vzdělávání v českém vzdělávacím systému

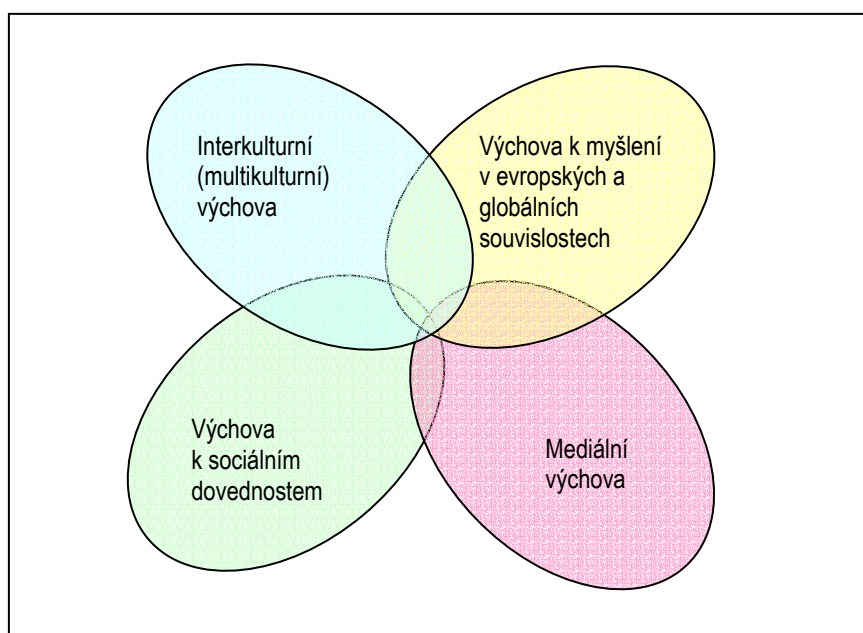
Interkulturní vzdělávání (multikulturní výchova) je zakomponována do nových kurikulárních dokumentů – rámcových vzdělávacích programů (RVP). V RVP pro základní vzdělávání a RVP pro gymnaziální vzdělávání je IKV zařazeno v podobě samostatných průřezových témat, v RVP pro střední odborné vzdělávání jsou cíle IKV vtěleny především do vzdělávacích oblastí *Společenskovědní vzdělávání* a do průřezového tématu *Občan v demokratické společnosti*.

Interkulturní vzdělávání přispívá k naplňování obecných vzdělávacích cílů, zejména:

- podpora celkového rozvoje osobnosti žáků tak, aby se dokázali co nejlépe zapojit do demokratické společnosti a projevit se jako její aktivní občané (RVP ZV a GV)
- vedení k tomu, aby se žáci ve vztahu k jiným lidem oprostili od předsudků, xenofobie, intolerance, rasismu, agresivního nacionalismu, etnické, náboženské a jiné nesnášlivosti (RVP pro odborné vzdělávání)

Zároveň se podílí na pěstování klíčových kompetencí na všech úrovních vzdělávacího systému, především kompetencí občanských a sociálně-osobnostních, ale také komunikativních a kompetencí k řešení problémů.

V rámci komplexu průřezových témat stojí IKV blízko k *Výchově k myšlení v evropských souvislostech*, *Výchově k sociálním dovednostem* a *Mediální výchově*, má s nimi mnohé společné cíle i obsahy.

V centru všech těchto průřezových témat je snaha vychovávat zodpovědné, otevřené, kriticky myslící, komunikativní, tolerantní, solidární a empatické občany a občanky demokratického společnosti, kteří jsou si zároveň vědomi spoluzodpovědnosti za dění v Evropě i na celé planetě. Všechny jsou koncipovány jako odpověď na naléhavé úkoly, které zrychlující se tempo společenských změn na jednotlivce klade. IKV má postihovat ty aspekty sociálních interakcí (včetně mediální komunikace), které jsou ovlivněny sociokulturní rozmanitostí současných společností.

RVP umožňuje zavedení IKV jako samostatného předmětu v ŠVP, spíše se však počítá že se principy a vzdělávací obsahy stanou integrální součástí výuky standardních vzdělávacích oblastí. Velký prostor pro realizaci cílů IKV poskytuje především vzdělávací

oblast *Člověk a společnost* s obory *Dějepis* a *Výchova k občanství*, jejich cíle i obsahy se s IKV doplňují a překrývají (ve středním odborném školství platí totéž pro oblast *Společenskovední vzdělávání*). Nicméně naplňovat cíle IKV lze i ve zdánlivě odtažitějších oblastech jako *Jazyk a jazyková komunikace* (zařazování „menšinových“ literatur do výuky, srovnání komunikačních prostředků různých jazykových a kulturních prostředí, vliv rozličných jazyků na strukturu myšlení, rozmanité životní styly a kulturní zvyklosti jako reálie při výuce cizích jazyků,), *Umění a kultura* (zařazování neevropských a „menšinových“ uměleckých projevů), okrajově dokonce i v oblasti *Matematika a její aplikace* (pluralita řešení problému, schopnost kooperace). Větší prostor má být IKV poskytnut ve výběrových seminářích, projektech, besedách či kurzech. IKV nemá být pouze „přidaným tématem“, jeho zavádění předpokládá také přijetí interaktivních výukových metod a snahu o (nejen) interkulturné vstřícné klima celé školy (otevřenost, partnerství, dialog, kooperace).

